

hvervskulturens Udviklingshistorie. — De sidste Kapitler, om Naturfolkenes Teknik, skyldes Damian Kreichgauer's Medarbejderskab.

Det prægtige Værk, rigt paa Impulser og nye Synspunkter — ogsaa for den, hvis Tanker følger andre Baner end Kulturkreds-Systemets — er et af Vidnesbyrdene om, at der i Østerrig rører sig et kraftigt og værdifuldt Kulturliv, selv efter Verdenskrigen. Det høret ikke til den lette Litteratur, men vil forhaabentlig dog finde Læsere, ogsaa i Norden.

Gudmund Hatt.

Karl Haushofer: Geopolitik des Pazifischen Ozeans. (8°, 452 S. m. 16 Kort og Tavler. 5 Mk.) Kurt Vowinckel. Berlin-Grünnewald 1924.

Denne Bogs Fremkomst maa ses i Lyset af Verdenskrigens Begivenheder, der berøvede Tyskland hele dets Kolonirige, deriblandt dets Stillehavsbesiddelser.

Forfatteren — oprindelig tysk Officer — er af Skæbnen blevet ført fra Stillehavets Bredder gennem Verdenskrigens brogede Tilskikkelser til sin nuværende Universitetslærerstilling i München. — For en saadan Mand maa da naturligt det Spørgsmaal trænge sig paa: „Hvad var egentlig den dybere Aarsag til det tyske Koloniriges Sammenbrud?“ Forfatteren ser, — om med Rette eller Urette skal her lades usagt, — en væsentlig Grund til den tyske Vanskæbne deri, at Interessen i Tyskland for Kolonibesiddelserne og dermed for Geopolitik har været saa ringe udenfor en faatallig Kreds.

Meningen med Bogen har da været at vække Interessen i Forfatterens Hjemland for disse Emner og at give en geografisk betonet Oversigt over Aarsag og Virkning i de politiske Forhold, hvad det specielt pacifiske Omraade angaar.

Det er aabenbart en Mand, der kender nøje til og er indlevet i sit Emne, der har skrevet Bogen, og denne rummer — indsvøbt i et temmelig ordrigt Sprog — mange interessante Oplysninger om de politiske Forhold og Udviklingslinjer i Stillehavet. — Man følger med Interesse Forfatteren i hans Gennemgang af de pacifiske Kysttyper, den kan virkelig i mange Tilfælde kaste Lys over de politiske Magtsfæres Udformning. Kapitlet om Hovedvejene over Havet og Kanalprojekternes geopolitiske Betydning er lærerigt at læse; lige-saa Paavisningen af den ejendommelige politiske Udvikling, som Øsværmene i Sydhavet har givet Anledning til. — Forfatteren Oplysninger om Samfærdselsforholdene i Omraadet er ført op til den allerseneste Tid. —

Forfatteren skriver selv forrest i Bogen at „Maalet, som Geopoli-

tiken stræber efter, er ligesaa meget Kunst som Videnskab, idetmindste Kunsthaandværk." Man kan føre dette videre og sige, at ethvert Skrift om Geopolitik nok saa meget er Kunsthaandværk som Videnskab. — Den stærke og delvis ukontrollable Indgriben — af Fremgang i materiel Kultur (f. Eks. Samfærdsel), af Racepsykologi og af Kulturfaktorer som Religion og Sprog — gør det næsten umuligt at drage videnskabelige Slutninger om Fremtidens Udvikling og hindrer i at generalisere de allerede vundne Erfaringer. Reserverer man sin Stilling overfor alle „videnskabelige“ Slutninger i den foreliggende Bog kan man læse den og faa Udbytte af de mange faktiske Oplysninger, den rummer.

Johs. Reumert.

Sven Lovén: Über die Wurzeln der Tainischen Kultur. Teil I. Materielle Kultur. (453 S. 8vo, 11 Tavler. Dissertation). Gøteborg 1924.

Vestindiens Forhistorie har i de seneste Aartier beskæftiget en Række af Arkæologer, mest Amerikanere; og et betydeligt Materiale er fremlagt, dels i Museer, dels i Publikationer. Den svenske Forsker Sven Lovén har i sin Bog om Taino-Kulturen gjort Brug af dette nye Materiale, for saa vidt som det har været ham tilgængeligt. Først og fremmest har han dog øst af Kolonialtidens Forfattere, Las Casas, Peter Martyr, Oviedo, Benzoni o. a., hvis Værker altid sammen med de arkæologiske Kendsgerninger maa danne Grundlaget for ethvert Forsøg paa at rekonstruere den vestindiske Fortid. Lovéns Kendskab til den gamle Litteratur er baade omfattende og dybtgaaende. Og det er kun lidt, der er undgaaet hans Opmærksomhed i den moderne arkæologiske Litteratur vedrørende Vestindien. Dog er den arkæologiske Side af hans Arbejde langt den svageste. Maaske beror dette paa, at han i lidt for høj Grad har arbejdet med Illustrationer af Ting, som han ikke selv har haft i Hænderne. I adskillige Tilfælde har han paa skæbnsvanger Maade misforstaaet saadanne Illustrationer. Maaske savner han ogsaa den praktiske arkæologiske Erfaring, der er saa overmaade nyttig for enhver, som skal arbejde teoretisk med et arkæologisk Stof. I hvert Fald foreligger der i hans Bog uheldige Fejltagelser angaaende Museumsmateriale, som har staaet til hans Disposition. I et enkelt Tilfælde er det en gammel fejlagtig Indførelse i Nationalmuseets Inventarium, der har ført ham paa Vildspor; Røggelsekarret Taf. XI Fig. 1—2 og Vaabenspidsen Taf. VII Fig. 3 er utvivlsomt ikke fra Jamaica, men fra Maya-Området og beviser saaledes intetsomhelst angaaende Kulturforbindelser mellem Centralamerika og Antillerne. Det er Aner-